

Õiguskantsler

Peeter Tali
Igor Taro
Jaak Aab
Urmas Kruuse
Riigikogu Kantselei
riigikogu@riigikogu.ee

Teie nr

Meie 09.12.2024 nr 18-1/241956/2407221

Euroopa Liidu 2040. aasta kliimaeesmärgid

Austatud komisjoni esimees

Täna Riigikogu selle eest, et arutate põhjalikult [Eesti seisukohti Euroopa Liidu ülese 2040. a kliimaeesmärgi kohta](#).

Eesti on võtnud endale tähtajalisi kohustusi seoses looduse kaitse ja kliimasoojenemise peatamisega. Kõiki nende kohustuste täitmiseks vajalikke norme ei ole Riigikogu veel kehtestanud. Enne veelgi suuremate kohustuste võtmist palun Teil läbi mõelda, kas Riigikogu on valmis vastavad põhiõiguste piirangud kehtestama ja kas neid piiranguid on võimalik järgida.

Kliimasoojenemise vastu võitlemine mõjutab vahetult kõiki inimesi. Kui soovitakse võetud kohustusi täita, tuleb seadustes sätestada selged õigused ja kohustused. Kliima kaitseks vajalikke lahendamist ootavaid õigusküsimusi on lähemalt käsitletud õiguskantsleri [16.01.2023 ettekandes](#) Riigikogule.

Seega on asjakohane ja põhjendatud, et Eesti seisukohtade kujundamisel ja arutelul on lähtekohaks ja Euroopa Liidu uute kliimaeesmärkidega nõustumise eeltingimuseks vajaliku tehnoloogia olemasolu, kättesaadavus ja rakendatavus Eestis. Just sellist lähenemist eeldab Eesti Vabariigi põhiseadus (PS), mille järgi peavad põhiõiguste piirangud olema proportsionaalsed (PS § 11) ning eri huvide ja vajaduste vahel tuleb seadusega luua tasakaal (PS §-d 5, 19, 28, 31, 32, 53). Seetõttu tuleb Eesti seisukoha sõnastamisel olla iseäranis hoolikas ning pöörata tähelepanu sellele, kas väljendatakse nõustumist eesmärgiga või osutatakse küsimustele, mis vajavad lahendamist enne eesmärgile toetuse avaldamist.

[Põhiseaduse § 3](#) kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel. Isikute õigusi ja vabadusi tohib piirata ainult kooskõlas põhiseadusega ning piirangud peavad olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ega tohi moonutada piiratavate õiguste olemust (PS § 11). Seadus kaitseb igaühte riigivõimu omavoli eest (PS § 13) ning õiguste ja vabaduste tagamine on seadusandliku, täidesaatva ja kohtuvõimu ning kohalike omavalitsuste kohustus (PS § 14).

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

[Euroopa Liidu toimimise lepingu konsolideeritud versiooni](#) artikli 191 lõike 3 järgi võtab Euroopa Liit oma keskkonnapoliitikat ette valmistades muu hulgas arvesse kättesaadavaid teaduslikke ja tehnilisi andmeid. Kättesaadavad tehnilised lahendused on seega Euroopa Liidu keskkonnapoliitika nurgakivi ning sellest suuremat pingutust ei saa liikmesriikidelt eeldada ega nõuda.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Evelin Lopman 693 8431
Evelin.Lopman@oiguskantsler.ee